

O pár dní později jsme opět seděli s několika lidmi v hospodě. Bylo už po půlnoci a většina lidí se pomalu zvedala. Julie ale nevypadala, že by se nějak měla k odchodu, a tak jsem se chopil příležitosti a objednal pro oba ještě pivo. Ne protestovala.

Zůstali jsme u stolu sami. Měl jsem v sobě už pár piv i kořalek, což mi dodávalo sebevědomí. Vyptával jsem se jí na studia, na rodinu, na práci. Studovala sociologii (jak jinak), ale měla příliš mnoho aktivit okolo a navíc problematickou rodinu, a tak se jí studia táhly; za šest let na univerzitě dosáhla pouze na bakalářský titul. Měla asi pět sourozenců, každého ale otec zplodil s jinou partnerkou.

„Táta se třikrát rozvedl, a do toho navíc ještě rozšíval všude možné okolo,“ vyprávěla mi. „A mámu jsem nikdy neměla.“

„To je dost zajímavý úkaz,“ zažertoval jsem. Myslím, že kromě Ježíše Krista a Anakina Skywalkera měli zatím všichni dva rodiče. A vlastně ještě bohyně Athéna, co vyskočila otcovi rovnou z hlavy.“

„No dobře no, tak jsem ji prostě nikdy nepoznala. Vůbec nic o ní nevím. A navíc se s otcem ani se sourozencema nemůžu pořádně o ničem bavit, kdykoli jsem u kohokoli z nich na návštěvě, tak se pohádáme. Obzvlášť otec má tendenci při jakýmkoli rozhovoru sklouznout k tomu, jak nás dneska ovládá genderová a multikulturní ideologie, jak jsou bílý chlapi diskriminovaní, jak je to ve filmech samej negr a podobně. To se mi pak nemůže nikdo divit, že za ním moc nechodím.“

A ségry jsou to samý, i když ne tak otevřeně, ale taky je mi jasné, že to ve volbách hodí Kopeckýmu...“

Rozhodl jsem se také trochu odkrýt karty. Pokud člověk chce, aby jeho lež byla věrohodná, měl by se v maximální možné míře držet pravdy a měnit jen to nejnútnejší. Jen tak se do toho nezaplete. A neviděl jsem důvod, proč bych měl tajit svou komplikovanou rodinnou historii, obzvlášť ve chvíli, kdy by mi mohla pomoci navázat spojení.

„Prosím tě, mně to povídej,“ řekl jsem. „Já se vídám jen s matkou čas od času. Fotra jsem viděl naposledy už víc než deset let zpátky. On chlastal a mlátil nás, to se nedalo vydržet. A pak jednou jsem se s ním popral, vypadl jsem z baru, a to byl šlus, utrum. Pak už jsem ho neviděl.“

„To je taky celkem hustý,“ zhodnotila to Julie.

„Takhle zpětně mi to připadá spíš komický. Byla to děsná fraška, jak jsme se tahali v předsíni, ani jeden z nás se prát neuměl, otec byl navíc ožralej, já zase malej a hubenej, a přitom jsme převraceli nábytek, ničili výzdobu a naráželi do zdí. A přitom to zní tak vznešeně. Zápas otce se synem. Skoro jako Artuš s Mordredem. Nebo Vilém se svým otcem, i když tady v tom nebyla žádná ženská. Vlastně tam byla máma, kterou jsem tak trochu bránil. Tak to je ještě lepší. To je skoro oidipovský.“

Julie se usmívala a chvíli koukala do stolu.

„Jsi docela chytřej,“ řekla pak oznamovacím tónem.

Krátce jsem se zasmál. „Díky. Ale vypadat chytře není nic těžkýho. Stačí znát pár triků a většina lidí to sežere.“

„Tak se poděl o svou moudrost. Co kdybych taky někdy potřebovala vypadat chytře?“ usmála se.

„Přece ti nemůžu jen tak dát svůj recept, kam bych přišel? Co mi za to nabídněš?“

„Myslím, že vyhodnotím, jakou odměnu si zasloužíš, až podle toho, co mi povíš,“ řekla s předstíranou panovačností.

„No dobře. Podívej, základ je, abys vypadala chytře, nemůžeš mluvit o něčem, co nikdo nezná. To pak není známka chytrosti, to se jen vytahuješ. Musíš svoje publikum nabudit, sami si musí připadat chytře. Nebo v nich aspoň vzbudíš zvědavost. Na internetu je to ještě lepší, protože kdo tě nechápe,

ten si to prostě najde na Wikipedii a pak ti to lajkne, čímž ti dá najevo, že je přinejmenším stejně chytřej.“

„Tak například?“

„V každém oboru je to něco trochu jiného, ale obecně je pár pouček, jak vypadat na internetu vzdělaně. Chceš předstírat, že se vyznáš ve fyzice? Hoď vtípek na Schrödingerovu kočku. Nemusí to bejt ani fyzikální vtípek, nikdo stejně neví, o čem ten pokus vlastně skutečně byl, stačí, že je v krabici zavřená kočka, která je živá a mrtvá najednou, a to je samo o sobě dost cool. Nebo si postěžuj, jakej byl Edison gauner a průměrnej vynálezce, zatímco Tesla je nedoceneněj génius a nikdo ho nezná. Historie? Zasdílej nějakej vtípek o Francouzích s bílou vlajkou. Biologie? Pavlov a jeho slintající psi! Psychologie? Freud a jeho obsese penisem! Umění? Van Goghovo ucho!“

„Já jsem zajímala spíš o filosofii.“

„Tam platí úplně to samý. Důležitý je nezabíhat do podrobností, zjednodušit to, aby se na tom všichni mohli přiživit. Nietzsche rovná se übermensch. Nic víc nepotřebuješ a nic víc ani nikoho nezajímá. Platón rovná se jeskyně. Ideální je Marx, na tom se můžeš vyřádit. Na Kanta a Hegela zapomeň, ty jsou moc složité. Použitelný jsou ty, který můžeš spojit s nějakým výrazným vzhladem, jako byl třeba šilhající Sartre. A úplně nejlepší je, když mají za sebou nějakou story, něco, co prodává. Heidegger jako nácek, co se zamiloval do Židovky. Nebo myslíš, že dneska někdo ví, o čem psal takovej Abélard? Každýho zajímá jen to, že měl nějakou mladou milenku a že ho otec tý holky nechal vykastrovat.“

„A o čem teda vlastně psal Abélard?“

„Jak to mám vědět? Nějaká scholastika nebo co, to je každýmu ukradený. Navěky bude v dějinách jako mnich, kterému uřízli pytel. Znáš Althussera?“

„Francouzskej filozof, ne? Psal něco o Marxovi, jestli se nepletu. Byl to komunista.“

Byl to zasranej bolševik, chtělo se mi odpovědět, ale místo toho jsem vytáhl, co jsem se o pár dní dříve dočetl na internetu.

„Přesně tak. Vůbec ale není důležitý, o čem psal, tím na nikoho nezapůsobíš. Když ale zmíníš, jen tak mimochodem,

samozřejmě, že zardousil svou vlastní manželku a pak tvrdil, že to byla nehoda, tak sklidiš aplaus a hromadu lajků.“

Julie na mě koukala s lehce pobaveným úsměvem, jako by si nebyla jistá, jestli si dělám srandu nebo ne. Což bylo přesně to, co jsem od ní chtěl.

Objednal jsem další dvě piva. Trochu zvažněla.

„Tohle, co popisuješ, to je ale jen taková šaráda, víš to? Jak by měl člověk vypadat, aby byl cool. A ve skutečnosti je to hrozně povrchní.“

„No jo, já vím,“ řekl jsem. „Však jsem si taky dělal srandu.“

„Jo, dobře, byla to sranda. Víš, já ale pořádně nevím, co si o tobě mám myslet. Jsi sympaták, jasně, ale na druhou stranu mi přijde, že právě dáváš najevo jen povrch, že nejednáš upřímně, že jenom předstíráš, jako bys byl někdo jinej. Abys o sobě udělal nějakej obrázek, nebo co. Já nevím. Všimla jsem si toho hned při tom našem prvním setkání. Promiň, že jsem to na tebe tak vypálila, nějak to na mě přišlo.“

Docela ve mně hrklo, ale zachoval jsem klidnou tvář. Aspoň doufám; zjevně nejsem tak dobrý herec, jak jsem si myslel.

„V pohodě. Jestli jsem působil moc neupřímně, tak se omlouvám. Možná, že jsem hrál nějakou roli – těžko říct. Příznávám, že když jsem mezi vás přišel, tak jsem byl trochu nervózní. A nakonec, kdo se nesnaží vypadat chytře, když potká nový lidi?“

„Hm, to je asi pravda.“

„Ale ty věci, o kterých jsme mluvili ten první večer, to nebyla žádná přetvářka. Doopravdy cítím potřebu přestat přihlížet, aktivně se zapojit, začít spoluutvářet svět, ve kterým žijeme. Možná jsem to říkal moc kostrbatě nebo nepřírozeně, ale je to tak.“

„Konečně to vypadá, že to myslíš vážně.“

„To si piš, že myslím. Víš, člověk není ostrov sám pro sebe, říká se. Žijeme ve společnosti, obklopený dalšíma lidma, a vztahy s těmadle lidma nás definujou. A každěj člověk, ať má víc nebo míň talentu, chytřejší nebo hloupější, bohatěj nebo chudej, každěj má možnost pomoci lidem kolem sebe, každěj má možnost změnit společnost k lepšímu. A já věřím, že je základní povinností každýho člověka tuhle možnost